

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I TRETË

ÇËSHTJA ZEZO DHE SEAT SHPK KUNDËR SHQIPËRISË

(Kërkesat nr. 61445/12 dhe 53157/15)

VENDIM

STRASBURG

22 qershor 2023

Ky vendim është përfundimtar, por mund të bëhet objekt i rishikimit redaktues.

Në çështjen Zezo dhe Seat sh.p.k. kundër Shqipërisë,
Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur si një Komision, i përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, *kryetar,*
Darian Pavli,
Oddný Mjöll Arnardóttir, *gjyqtarë,*
dhe Viktoriya Maradudina, *zëvendësregjistare e përkohshme e Seksionit,*
Pasi diskutoi me dyer të mbyllura më 1 qershor 2023;
Shpall vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në po atë datë:

PROCEDURA DHE FAKTET

1. Çështja nisi me dy kërkesa kundër Shqipërisë depozituar në Gjykatë sipas nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore (“Konventa”) në data të ndryshme që paraqiten në tabelën bashkëlidhur.

2. Lista e kërkesuesve dhe detajet përkatëse të kërkesave paraqiten në tabelën bashkëlidhur.

3. Qeveria shqiptare (“Qeveria”) u vu në dijeni të ankesave në lidhje me kohëzgjatjen e tepërt të proceseve civile sipas nenit 6 të Konventës. Në mbështetje të nenit 13 të Konventës, në çështjen nr. 53157/15, u komunikua një ankesë shtesë për mungesën e mjeteve për adresimin e çështjes së kohëzgjatjes së proceseve.

LIGJI

I. BASHKIMI I KËRKESAVE

4. Duke pasur në konsideratë lëndën e ngjashme të kërkesave, Gjykata e mendon të arsyeshme që t’i shqyrtojë ato në një gjykim të vetëm.

II. PRETENDIM PËR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS

5. Kërkesit u ankuan se kohëzgjatja e procedurave civile në fjalë nuk respektonte kërkesën për “afat të arsyeshëm”. Ata iu referuan nenit 6 § 1 të Konventës.

6. Gjykata thekson se arsyeshmëria e kohëzgjatjes së procedurave duhet të vlerësohet sipas rrethanave të çështjes dhe duke iu referuar kritereve të mëposhtme: kompleksiteti i çështjes, reagimi i kërkesuesve dhe autoriteteve përkatëse dhe se çfarë ishte në rrezik për kërkesit në këtë mosmarrëveshje (shih *Frydlender kundër Francës* [DHM], nr. 30979/96, §43, GJEDNJ 2000-VII; *Gazsó kundër Hungarisë*, nr. 48322/12, § 15, 16 korrik 2015; dhe *Topallaj kundër Shqipërisë*, nr. 32913/03, § 75 21 prill 2016).

7. Në çështjet referuese *Luli dhe të tjerët kundër Shqipërisë*, nr. 64480/09 dhe 5 të tjerë, 1 prill 2014, dhe *Mishgjoni kundër Shqipërisë* nr. 18381/05, 7 dhjetor 2010, Gjykata konstatoi një shkelje në lidhje me disa problematika të ngjashme me ato në çështjen konkrete.

8. Në kërkesën nr. 61445/12, kërkuesi u ankua vetëm për kohëzgjatjen e procesit në Gjykatën e Lartë. Procesi nisi më 9 tetor 2009 dhe përfundoi më 6 prill 2012, kur Gjykata e Lartë rrëzoi *de plano* rekursin e kërkuetit. Për këtë arsye, procesi zgjati për pothuajse dy vite e gjysmë në një shkallë të juridiksionit.

9. Sipas dosjes së çështjes, kërkuesi e nisi procesin ndaj palëve private në lidhje me detyrimet kontraktuale. Pas vendimeve të gjykatës së shkallës së parë dhe të apelit, Gjykata e Lartë u mblodh për të vendosur nëse i takonte këtyre dy gjykatave të vlerësonin *proprio motu* ligjshmërinë e kontratës.

10. Apeli në Gjykatën e Lartë nuk përmbante problematika ligjore veçanërisht komplekse, dhe Gjykata e Lartë nuk ndërmori asnjë hap procedural gjatë periudhës nën shqyrtim. Qeveria nuk paraqiti shpjegime për kohëzgjatjen e procesit pranë Gjykatës së Lartë. Nuk ka indicie se kohëzgjatja e procesit ishte për shkak të kompleksitetit të çështjes apo për shkak të kërkuetit. Për këtë arsye, koha që iu desh Gjykatës së Lartë për të lëshuar një refuzim *de plano* ishte e tepërt.

11. Në kërkesën nr. 53157/15, kërkuesi u ankua për procesin që filloi më 17 nëntor 2005 dhe përfundoi më 10 prill 2015, duke zgjatur për pothuajse nëntë vite dhe pesë muaj. Pas marrjes së padisë së kërkuetit për disa detyrime kontraktuale, Gjykatës së Rrethit Tiranë, gjykata e shkallës së parë, iu deshën më shumë se tre vite që të shpallte vendimin, më konkretisht më 10 dhjetor 2008, në anë të të cilit gjykata vendoste të rrëzonte padinë e kërkuetit. Pas vendimit të gjykatës së apelit për të prishur vendimin dhe për të nisur shqyrtimin, procesi përfundoi me vendimin e formës së prerë të datës 10 prill 2015, i cili u vu në dispozicion të kërkuetit më 24 prill 2015. Nuk ka fakte se kërkuesi kontribuoi në ndonjë mënyrë në kohëzgjatjen e procesit. Procesi nuk ishte kompleks, por nga ana e gjykatave vendase kishte pasur periudha të gjata mosveprimi.

12. Pasi shqyrtoi të gjithë materialin e dorëzuar pranë saj, Gjykata nuk konstatoi fakte apo argumente me anë të të cilave të justifikonte kohëzgjatjen e përgjithshme të procesit në nivel kombëtar për të dy aplikimet. Duke pasur në konsideratë praktikën e saj gjyqësore, Gjykata vendos se në të dyja kërkesat kohëzgjatja e procedurave ishte e tepërt dhe nuk përmbushte kërkesën për “afat të arsyeshëm”.

13. Për këtë arsye, këto kërkesa janë të pranueshme dhe konstatojnë një shkelje të nenit 6 § 1 të Konventës.

III. PRETENDIME TË TJERA PËR SHKELJE NË MBËSHTETJE TË PRAKTIKËS GJYQËSORE TË KONSOLIDUAR

14. Në kërkesën e tij nr. 53157/15, kërkuesi u ankua edhe në mbështetje të nenit 13 të Konventës për mungesë të mjeteve vendase për ankesën e tij për kohëzgjatjen e procesit. Duke iu referuar fakteve të çështjes, parashtrimeve të palëve dhe konstatimeve të mësipërme, Gjykata gjykon se ka shqyrtuar çështjen kryesore ligjore të paraqitur në kërkesën konkrete. Në këtë mënyrë, Gjykata konstaton se nuk është e nevojshme që të japë një vendim të veçantë për këtë ankesë (shih *Qendra për Burimet në emër të Valentin Câmpeanu kundër Rumanisë* [DHM], nr. 47848/08, § 156, GJEDNJ 2014, dhe *Habilaj kundër Shqipërisë* [Komisioni], nr. 2480/10, § 14, 15 shtator 2022).

IV. ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

15. Neni 41 i Konventës parashikon:

“Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj dhe, nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjesshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar.”

16. Duke iu referuar dokumenteve që kishte në përdorim, si edhe praktikës së saj gjyqësore (shih, veçanërisht, *Luli dhe të tjerët* dhe *Mishgioni*, cituar më sipër), Gjykata e gjykon me vend që të akordojë shumat e përcaktuara në tabelën bashkëlidhur.

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME:

1. *Vendos* t’i bashkojë kërkesat;

2. *I shpall* ankesat e kërkuësve për kohëzgjatje të procesit civil sipas nenit 6 të Konventës të pranueshme, dhe vendos se nuk është e nevojshme që të shqyrtohet ankesa paraqitur në kërkesën nr. 53157/15 në mbështetje të nenit 13 të Konventës;

3. *Gjykon* se këto kërkesa paraqesin shkelje të nenit 6§1 të Konventës në lidhje me kohëzgjatjen e tepërt të procesit civil;

4. *Gjykon*:

a) se Shteti përgjegjës, brenda tre muajve, duhet t’u paguajë kërkuësve shumat e përcaktuara në tabelën bashkëlidhur, të cilat duhet të konvertohen në monedhën e Shtetit përgjegjës, në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes;

b) se që prej përfundimit të periudhës tremujore përmendur më sipër deri në shlyerje, duhet të paguhet një interes i thjeshtë për shumat e mësipërme në normën e barasvlershme me normën marginale të huadhënies të Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së vonesës së pagesës plus tre për qind pikë.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim më 22 qershor 2023, sipas Rregullit 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Viktoriya Maradudina
ZËVENDËSREGJISTRAR I
PËRKOHSHËM

Ioannis Ktistakis
KRYETAR

SHTOJCË
LISTA E KËRKUESVE QË PARAQESIN ANKESAT NË MBËSHTETJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS
(KOHËZGJATJE E TEPËRT E PROCESIT CIVIL)

Nr.	Kërkesa nr. , data e dorëzimit	Emri i kërkesit Viti i lindjes/regjistrimit	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Nisja e procesit ose data e hyrjes në fuqi të Konventës për Shqipërinë (2 tetor 1996)	Përfundimi i procesit	Kohëzgjatja në total Nivelet e juridiksionit	Shuma akorduar për dëm jopasuror për kërkes (në euro) ¹	Shuma akorduar për kostot dhe shpenzimet për kërkesë (në euro) ²
1	61445/12 18.9.2012	Enver Zeqo 1963		9.10.2009	6.4.2012	2 vite dhe 5 muaj dhe 29 ditë 1 nivel juridiksioni	900	-
2	53157/15 20.10.2015	SEAT sh.p.k. 2003	Lamaj Agron Tiranë	17.11.2005	10.4.2015 (vendimi marrë më 24.4.2015)	9 vite dhe 4 muaj dhe 25 ditë 4 nivele juridiksioni	800	250

¹ Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkesve.

² Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkesve.